

Talijanski ratni načrti.

C h i a s s o, 10. septembra. Prama vijestima iz dobro poučenog krugova javlja „Stampa“, da miste Talijani građeni ove zime operacije na tirološkoj granici posto je tamo njihov polozaj ugodan, npravot nastaviti će se ofenziva na Soči i Krasu, jer je tu ugodnija luka.

Žrtve zepelinu u Londonu.

L o n d o n, 10. septembra. (D. u.) Prama Prebsureau kod zadnje je navele zepelime na istočne grofije i londonski kotač usmrećeno 20 osoba, 14 ih je teško 72 lako ranjeno.

Novo oružje protiv podvodnika.

G e n f, 10. septembra. Prama vijestima nekojih listova entente u Engleskoj, se je iznalo novo obrambeno oružje protiv podvodnika. Engleski admiralitet o tome štu, da to ne bi Njemačka iskoristila. Pariski listovi tvrde, da najnovija potonuća brodova jasno dokazuju prisutnost podvodnika.

Amerikanac o engleskoj floti.

A m e r i c a n a d a m , 10. septembra. Reuterjavla iz New-Yorka: Američanski novinar Palma izjavlja svoju utiske o posjetu engleske flote u zadnjih sedmici. On je posjetio dokove, u kojima se od početka rata grade veliki dreadnotti. Pitao je časnike, kako se unistavaju podmornice. Odgovorio mu se, koji put sa pregađenjem, onda topovskom vatrom ili eksplozivnim materijalom, i mnogim drugim načinima, koje se ne može spomenuti. Palmer veli, da ima Engleska 2300 ribarskih parobroda, potraživača mina i pomoćnih brodova, koji od kanala pa do Irlande čine blokadu. Časnici, koji je Palmera pratio, izjavljuju mu je, da je engleska mornarica sada pripravna upustiti se u bitku, čim joj produje straze načaje nepratitelja.

Njemačka izjava u aferi „Arabica“

B e r l i n, 10. septembra. (D. u.) Njemačka je viada predalu ovdasnjem američanskom poklisanju notu tenu se afere „Arabica“ u kojoj tvrdi: Prama svojim uputstvima snio je zapovjednik podmornice napadnuti „Arabica“, a da nije opomeo, samo onda, ako je brod pokusao da pobegne ili ako bi se usprostio.

Dvojni okosnici morao je on zaključiti, da je „Arabica“ namjeravao napadnuti podmornicu. U tom zaključku bio je potprijet, što je nekoliko dana prije bio već iz velike daljnje napadnut velikim putničkim parobrodom, po svej prilič engleskim, kojega on niti nije napadnuo niti zaustavio. Njemačka vlada izražava svoje željanje radi gubitaka ljudskih života a osobito vlasti Sjedinjenih država radi smrti američkih državljana. Vlada ne može, da se podvrne obvezu, da platit odštetu niti za slučaj, kada bi se bio prevario zapovjednik podmornice u napisu „Arabica“, da ju hoće napadnuti. Vlada je svakako spremna, da dotičnu razliku u mnijenjima podstare haškom obranom.

Hesperian.

H a g, 10. septembra. „Daily Telegraph“ javlja: Među momčadi parobroda „Hesperian“ bila su i dva Amerikanaca, koji su obojica spaseni.

Monarhističko gibanje u Kini.

L o n d o n, 10. septembra. Reuterjavla iz Pekinga, da gibanje u Kini za upostavu monarhije poduzima se veći opseg. Vlada zabranjuje tumačenja mirovog društva Cinghunu, kojemu je svrha raspraviti koristi ili stete monarhističkog ili republikanskog sistema. Brzoz javlja, da bi umješavanje vlade moglo urediti većom pogibij nego je bilo za vrijeme revolucije pred četiri godine.

Sa poljskog ratišta.

Sa Radomom počinje kraj ogromnog parista, kraj stotine povorka karavama. Bezkrat razorenih željezničkih pruga, u zrak bacenih mostovnih arkada i stupova, sto se žalosno zrcale u vodama srebrotokih rijeka. Gole željezničke postaje od dina i ognja crnih vratnih i prozornih šupljina, propalih krovova, probušenih raspolomadani petrolijski vozovi sve naoko — takve su silke sa poljskog ratišta. Ponovljena igra opuštanja od godine 1812., koja je onda Rusima donjela spas, a sad hoće propasti. Jedinočne kraljice, prizori isti: pute po poljane, garisti zlatoklasnih spnova; crni od požara pa njevi uništeni sumu; žalosi ostanci tu i tamo utaborenili vojska: prazne skutulje konzerva, odbaćene kape, zahićeni telecaci.

Sretaju se i sela: dvadeset, trideset kuća ... sami deset centimetara od tla visoki temelji, nijedno stijene više, niti kupova ruševina u ti su porušaćeni. Kvadrati sad i čini prostori pepela, sto vjetrov uživali u priš, onuda bila nekakde i razine gospodarske zgrade.

Ali svuda stoji još ogromni zemni šančevi i svakovrsne utvrde uz ceste, do rukova sumu, okuda je nevidljivi ruski kožak sipo manadoma ubojiti vatru na naše hrabre vojnike. Sve je bilo od vatre, marča već pripravljeno za ruski uznak, kad su se oni nalazili najdužije na galicijskom tlu.

Tako dočekase, Rusi naše proganjane čete; pa udri u bijeg pred njima, odgođeci pred sobom vozove trenova, i žene i djeni i stoku jačih Poljaka sve zajedno, prijećeći nemoćnim, da ne zastanu. Tako sprovali svoje uzmičanje ruska vojska, ili bolje njezini nesredjeni ostanci.

Kako je u Srbiji?

Kakvo rasploženje vlada danas u Srbiji, pričaju nam trogovački putnici, koji odanle dolaze.

Narod želi vrueće, da raičim prije svrši i da se povrate redovite prilike. Samo jedan raznijerno malo dio naroda stare Srbije podučen je o pravom ratnom položaju, pošto se sa službenim objetom još uvijek hoće da narod drži uvjerenim, a če Srbija izaci od ovog rata jačana i da će entalan izaci pobednicom, jer su joj otvoreni svu put u slobodu. Dok je Njemačka već sada prisiljena, da salje svoje lude na Balkan, da joj priskrbe sve potrebno za izvanredno visoke cijene.

U Srbiju su svu za to, da se s Bugarskom stvorile dobri odnosi, koji bi zemlji bari s one strane osigurali mir, i odsudjuje te tekordostojivih vojnickih kugova, koji prouzrokuju u ovom pogledu Srbiji veliki stoljeća.

Vrhovna vojnačna prava se uvjerila, da je ofenziva proti Austro-Ugarske zavrsila, te se je zagrebačko općinstvo odzvalo u velikom broju pozivu, da na ta način podupre istarsku braću i ublaži mu nevolju, bio je i materijalni uspjeh predstavljena nadje sadozadnjosti.

Zabranjeno je prodavati austrijske trgovine. Ministarstvo je izdardu, kojem se te se zagrebačko predstavljaju s poduzeli uzbudjani.

Što je učinjeno u praznici, sada se, da isti osmice, u to doba, postao če se očekuje.

Na čim centralne vlasti započinjuju protiv Srbije? Pogibeljno je da je, da radi loga Bugarska napadne Srbiju.

Odnosnici naparam Grčkog promatraju se nepovjerenjem. Mnjeni su mnogi, da se ovo prijateljstvo neće moći dugo održati. Sada dakako je Srbima mnogo stalo da Grčko prijateljstvo. O stanju srpske vojske i njezinim obrambenim sredstvima se svakako polovno izražava. Što se sve učinilo za holjatik srpske vojske od januara evamo, to je mnogo. Ako bude nepririjet je navalo ponovno na Srbiju, vojska će znati brani vlastitu silu, to će se povjerenje za holjatik srpske vojske.

Što se sve učinilo za holjatik srpske vojske od januara, to je mnogo. Ako bude nepririjet je navalo ponovno na Srbiju, vojska će znati brani vlastitu silu, to će se povjerenje za holjatik srpske vojske.

Srbiji je glavna zadnja, da zapriče centralnim vlastima spoj sa Turškom. Da Srbije nestalo sa zemljopisnim karte, o tom nema ni govor. Prama srpskom mnjenju prije će Turska postati raslo, nego Srbija.

Zadnjih sedmice bile su u Staroj i Novoj Srbiji poduzeće opširne vojnicke priprave. Entanta je želila, da se iz Gevgelija u Staru Srbiju priredi dvotreba željeznicu. To nije uspjelo radi učine doline Vardara. Da se toži želji cestovnog sporazuma donekle udovoljio, prosirili su se kolodvori, da se tako olakoti promet prevoza cesta i municije, što do sada nije bilo moguće.

Razne vijesti.

Važno za roditelje. Javlju smo već, da se u Puli namjerava otvoriti hrvatska škola i zavrsite. Upozorjujemo naše lude, da prijave svoju djecu za hrvatsku školu i za hrvatsko zavrsite, jer niti ne bi lijepo bilo, da se naša djeca upisu u druge škole.

Pozivaju se ovime svu roditelje, da jave čim prije dopisnicom i mena s vjećem djece, dani i godinu i rodjena, i, izvršeni i godinu i rodjena, skole i na rodnošću. Posto se namjerava otvoriti i zavrsiti, neka se prijave i imena takve djece, koja bi počela zavrsiti. I kod ove djecu treba javiti ime, dobit i narodnost. Dopisnice neka se sajte na naslov: Odbor za ratnu pripravu, Pula.

Kolera u Trstu. Izvještaj o stanju kolere u Trstu dne 7. septembra. Dne 6.

septembra ostalo je u njezi 9 slučajeva; u raspoloženju je jedan slučaj; ozdravile su tri osobe; umro nije nikko. Ostalo je po tome u njezi 7 osoba. Novi se je slučaj pojario u sv. Mariji Magdaleni gornjoj br. 741. Bacilifera na promatrjanju: 3. — Izvještaj o stanju dne 8. septembra: Dne 7. septembra ostalo je u njezi 7 slučajeva; narašao je jedan slučaj; ozdravile su tri osobe; umro nije nikko. Ostaje u njezi 7 osoba. Bacilifera pod paskom: 3. U Villi Sartorio nalaze se na promatrjanju 8 osoba.

Dobrotvorna predstava u Zagrebu u korist Istrana, koji su moralni da sele i da žive raspršeni u Bođanu i Kudiću, da se 7. septembra u Narodnom kazalištu izvane predstroke uz povisene drame-čijene. Prikazala se Car-Eminova, slika istarskog života „Zimsko sunce“. Prigradom premiere godine 1902. ovo je prvo dramsko djelo našegoga poznatoga književnika postiglo najveći pozorski uspjeh, pa su sve kritike naglašile, da je autor isključen pred nas u istinskom slicu istarskog patnika Hrvata i prikazao ga, kako s oduvrijeđenim i doseljenim tudim elementom vodi tešku borbu za hrvatsku misao. Ova je drama prava himna hrvatskoj misli, stono ostanja i vreljstva ponosne Istre. Njih dake čudo, da je i ovaj ipak bio kazalište napunjeno do zadnjeg mjesteta da uskrsne, ove drame u zagrebačkom kazalištu obnovilo slijaj uspješne predmje.

Glavne su uloge glumije gdje Savic, Vavra, Vilhar, Hafner, Gribić, Hajman, te gg.: Borštnik, Nučić, Grind, Pavlić, Papić, Badalić, Marković, Sotosek, Bojinjević i dr. Uz take sile bilo je predstava u svakom pogledu umj.-lucički doživljana.

Kako je autor, naš Istran, Car, ustupio svoje tantieme spomenutoj dobrotvornoj surši, te se je zagrebačko općinstvo odzvalo u velikom broju pozivu, da na ta način podupre istarsku braću i ublaži mu nevolju, bio je i materijalni uspjeh predstavljena nadje sadozadnjosti.

Zabranjeno je prodavati austrijske trgovine. Ministarstvo je izdardu, kojem se te se zagrebačko predstavljaju s poduzeli uzbudjani.

Štrah je vrat! Plije nam priječi lista:

Putovanje skupa u vaku. Bilo je tu naša seljaka, bilo je u Talijana iz nekog istarskog gradića sa svojim bivšim načelnikom i ženskičkim zastupnikom. Nitko od nas nije znao, kakav je bilo naša deček u Lipnici, da li ćemo bili i nadje ukupno pomiješani, ni kamo će nas opstoljiti. Čim istupisimo u Lipnici iz vaka, komesar nas počeo dijeliti po narodnosti. Naši ljudi kazivali, da su „Slovinci“, a gradnji većim dijelom očitovali se Tajpanima. Oni bi slično strana braće, a naši na Ijelu. Dode je na red i spomenuti načelnici i ženskički zastupnik sa svojom obiteljju. „Was sind Sie? — „Slovinci“ — bio je odgovor. „Liukš“ — rekne komesar.

Što je učinjeno u praznici, sada se, da isti osmice, u to doba, postao če se očekuje.

Štrah je vrat! Plije nam priječi lista:

Putovanje skupa u vaku. Bilo je tu naša seljaka, bilo je u Talijana iz nekog istarskog gradića sa svojim bivšim načelnikom i ženskičkim zastupnikom. Nitko od nas nije znao, kakav je bilo naša deček u Lipnici, da li ćemo bili i nadje ukupno pomiješani, ni kamo će nas opstoljiti. Čim istupisimo u Lipnici iz vaka, komesar nas počeo dijeliti po narodnosti. Naši ljudi kazivali, da su „Slovinci“, a gradnji većim dijelom očitovali se Tajpanima. Oni bi slično strana braće, a naši na Ijelu. Dode je na red i spomenuti načelnici i ženskički zastupnik sa svojom obiteljju. „Was sind Sie? — „Slovinci“ — bio je odgovor. „Liukš“ — rekne komesar.

Što je učinjeno u praznici, sada se, da isti osmice, u to doba, postao če se očekuje.

Štrah je vrat! Plije nam priječi lista:

Putovanje skupa u vaku. Bilo je tu naša seljaka, bilo je u Talijana iz nekog istarskog gradića sa svojim bivšim načelnikom i ženskičkim zastupnikom. Nitko od nas nije znao, kakav je bilo naša deček u Lipnici, da li ćemo bili i nadje ukupno pomiješani, ni kamo će nas opstoljiti. Čim istupisimo u Lipnici iz vaka, komesar nas počeo dijeliti po narodnosti. Naši ljudi kazivali, da su „Slovinci“, a gradnji većim dijelom očitovali se Tajpanima. Oni bi slično strana braće, a naši na Ijelu. Dode je na red i spomenuti načelnici i ženskički zastupnik sa svojom obiteljju. „Was sind Sie? — „Slovinci“ — bio je odgovor. „Liukš“ — rekne komesar.

Što je učinjeno u praznici, sada se, da isti osmice, u to doba, postao če se očekuje.

Štrah je vrat! Plije nam priječi lista:

Putovanje skupa u vaku. Bilo je tu naša seljaka, bilo je u Talijana iz nekog istarskog gradića sa svojim bivšim načelnikom i ženskičkim zastupnikom. Nitko od nas nije znao, kakav je bilo naša deček u Lipnici, da li ćemo bili i nadje ukupno pomiješani, ni kamo će nas opstoljiti. Čim istupisimo u Lipnici iz vaka, komesar nas počeo dijeliti po narodnosti. Naši ljudi kazivali, da su „Slovinci“, a gradnji većim dijelom očitovali se Tajpanima. Oni bi slično strana braće, a naši na Ijelu. Dode je na red i spomenuti načelnici i ženskički zastupnik sa svojom obiteljju. „Was sind Sie? — „Slovinci“ — bio je odgovor. „Liukš“ — rekne komesar.

Što je učinjeno u praznici, sada se, da isti osmice, u to doba, postao če se očekuje.

Sa zagrebačkog sveučilišta. Ravnato kr. ispitnog površtvora za kazališne slike i kazališne učilišne klauzule, ispit u ovogodišnjem jesenskom roku bili 11. i 12. listopada 1919. Izloga će biti usmeni ispit. Prijave za ispite prima ravnateljstvo do 5. listopada 1919.

Skolska godina 1915.—16. Objavljeno je da sveučilištu Franje Josipa I. u grebu sasvim pravilno s upisom i davanjima 1. listopada o. g.

Cijene moštva. U Splitu su vec neki gođišnji počeli cijeniti i placati godišnji most po 100 K. hektolit, slavakovo presku. Kolika će po to biti cijena vina.

Ograničenje proizvodnje pive u Austriji. U Austriji ograničeno je od listopada 1915. po 50 po st. proizvodnja pive. Naredba kojom se provadja to ograničenje naredba, već je to prolongirana, ali će se u konzumu ipak učiniti umanjeno proizvodnja.

Ova mjeru izdala je zato, što je prizvoljna ječma manja ove godine i prošle godine, pa je mato samo 30 po godišnje dozvoljeno za proizvodnju pive, a to će se produžiti do polovice bivše proizvodnje.

Upravljanje proizvodnje trpijet će fiksus 280 milijuna.

Uspjeli ovih mjeseci očekuje se u listopadu povisjenje cijena pive u Austriji. Razlozi tome navode se isti, koje smo već jednom u našem listu prigodom površtvora registrirali.

„H. Li.“

Tvornica rize na Rijeci prestala je raditi jer nema za izradu surovina. Radnici se javlja, da je ova tvornica tako ljepe zastizke, pa će moći dobiti isplatu dozdanje dividende, eventualno će moći do vremena izdržati druga poslovna premećanja.

Stanje sladorne repe. Uspjeli nepoznatog vremena porasla je repa u cijelom području, ali još zaostaje postolni sadržaj slatke.

Kako će upoznati da je jaje svježe? U većim gradovima, kao n. pr. Beču i Berlinu itd., blaga su centrale za prodaju svakovrsnog blaga, pokušava se svježenja na posve primitivni i hitar način. Svakog se tako sam urjeri sa malim tračkovima, da je pokus povjerljiv. U Parisu, pr. drži da je ljeti svježe ono jaje, koji je staro 1—3 dana, a zimi 1—6 dana. Pokus se izvršava na slijedeći način: U vode rasplijoti se 145 g kuhinjske soli, i ovu rasplijost se položi naje. Najbolje učeti okruglu posudu, koja je 15 cm visoka, a ima 20 cm u promjeru. U tu posudu izlije se točno 1 vode i posudu drži više od 1 — a u vodu se melje 145 g soli. To se mijese, toliko vremena dok se sol ne raspasti. Sada naznači, kojemu želižati znati dobu, da ga plijavi, drži ga dvim prstima i rasplosti, tako da je debeli dio jaja okretni gori. Ako ima jaje samo 1 dan, potom će do dana, ako je starje, ne došlje dana do to. Ako je jaje 3 dana, onda plijavi do glaćenja. Ako je jaje starje od 5 dana dođe do glaćenje vode i čime je starje, tim više izlazi iz rasplijote.

Ovaj pokus se tumači ovako: Kako je poznatno sva tijela supljivaka. U ovim se supljinicama nalazi različiti, a te su slijepije tako malene, da ih niste prosto očito mogu razabrati. Isto tako postoji i ljepta željka iz malenih supljinica, koje nazivaju „zračne supljinice“. Skroz ovaj ispljava voda, koja se nalazi u jajetu i tako do dana u dan umanjuje težinu jajeta.

Jos bi točnije bilo, ako bi se pripremila specifična težina 1.080 i druga od 1.060. Ako je u prvoj tone, jesti bi dvije svježe, a jače je u prvoj ne tonući u drugoj plivu, nije više svježe i nije više za prodaju.

Raspotpis se lako za više vremena upotrebi, nu treba u dobro pokriti i sahraniti. Nu prije negoli se raspotpis ponovno rabi, treba ju dobro pomiješati.

Reservist prosi za prepustite glasovir u svrhu učenja u prostim časima. Uzgotovite čas u plaži po dogovoru. Prijave na administrativacu listu.

Kupuje žigice
„Družbe sv. Ćirila i Metoda“